

špatnými. Obyvatelstvo zdejšímu dávalo se dle toho a život v rodinách musel se přizpůsobiti poměrům.

Světová válka

Nastal neblahý den 26. července 1914, den vyhlášení války našim slovanským bratřím Srbům, den, v němž nařízena u nás mobilisace.

Poměr v obci za války

Hned na počátku mobilisace narušovalo ze Vršníku všechno mladší mužstvo vojenskou službou povinné ku svým praporem. Rád nešel nikdo, ale nebylo vyhnutí. Vlak za vlakem projížděl Bělohradem a každý plný záložníkem.

Brzy jevil se následky války stoupáním cen, zvláště potravin. Kásobí obilí dány státem pod závěru. Tiskly se papírové znehodnocené peníze, stát všechno dobře platil a drahotu tak zvětšoval. Začalo se mluvit o реквизиích.

Začaly se po osadě objevovati tak zvané batůchy. Lidé zdaleka přicházeli a kupovali mouku, obilí a jiné potraviny. V městech a průmyslových místech nastával nedostatek a bída.

Byly stanoveny maximální ceny

Nastaly soupisy ozevi, dobytka a všech zásob, vypisovala se jedna válečná půjčka za druhou, každou chvíli byl nový odvod k vojsku.

Odvádění 18-letí chlápce a padesátiletí jejich tátové, odvádění i takoví podávění branci, že to bylo až k smíchu.

Objevily se samé - enky, to jest listky na cukr, mouku, mydlo, tabák a jiné věci. V městech stály před prodejny potravin fronty čekajících s listky od příslušnosti; často se tam lidé umackali a uslapali.

Často po několikahodinovém čekání oznámil prodávající „doprodáno“, a k smrti hladově chudáci odcházeli s prázdnou.

Lidé úsilovně sháněli živobytí u rolníků. Přepláceli maximální ceny, ba došlo to tak daleko, že dávali za potraviny i nejnútnejší životní potřeby, jako provlaky na přeriny, ubrusy, prádlo, šatstvo i obuv.

Volný prodej mnohých potřeb zrušen, potřeby ty statem rekvizované a prodávány v nedostatečném množství na listky. Rekvizice byly velmi přísné a hledáno všude. Se schováváním potravin byla velká potř.

Pro cti a vděčné paměti některých občanů pamenujím, že v těchto těžkých dobách uchovali si vědomí, že vlastní prospěch nesmí být vykoupen hladem, bídou a umíráním druhých. - Ti prodávali, co na potravinách měli a nikdy neřádali více a ani nepřijali, než stanovenou maximální cenu.

Ženy mužů, kteří byli na vojně, měly těžké časy. Měly starost o muže, jejichž práce všude chyběla. Nastal nedostatek ^{dělníků} zemědělských tak obdělávalo se pole a obstarávalo domácí hospodářství nedospělými dětmi, protože pracovní síly ^{těch} práci té nedostávaly.

Vojáci na frontách i jinde měli hlad. Kolik bedniček s potravinami putovalo jen do Věsníku na všechny strany do daleké ciziny hladovým obráncům mírného Rakouska?

Tečali se objevovati vojáci v pomáčkavých, špinavých a roztrhaných hadrech.

Stát šel na nás různé odpadky, na př. plněné, kovové a jiné. Sběrka stihala sběrku. Školní děti měly pro stát šetrati.

Došlo i na kuchyňské nádobí, jako
jsou hmoždíře a jiné kovové předměty.

Ani prvny neušly smutnému osudu.

Bohužel, že i všesnický zvonek,
který po tak dlouhá léta lahodně nad
osadou vyrvánel, padl za obět molochu
války.

Smutně naposledy loučil se s
osadou, když již drábové pod ním
čekali, aby ho shodili a odnesli.

Nikdo se 26. července 1914 nenadál,
že je to počátek ohromného světového
prohárů válečného, který zachvátí téměř
celý svět a který přinese lidstvu
tolik strádání a běd.

Byly to doby hrozné a utrpení
lidstva veliké.

Těžko uvěřit jednou lidé, kteří
toho nezabili, až budou o tom čísti a
slyšeti.

Hrozná tato válka vyžádala si
na naší malé osadě i značnou obět
na lidských životech.

Padlo, nebo válečnými útra-
pami zahynulo 10 našich občanů.
Z nich pouze 3 odpočívají v podné-
běm; hroby ostatních 7 roznátý jsou

na různých bojištích, daleko od vlasti.

K čestné jejich památce zarmenovaným jména jejich se stručným životopisem v pořádku, jak je válečná vichřice v jednotlivých letech války kosila.

Padlí
a zahynulí
občané.

1. František Stefan, narozen r. 1887 ve Vřesníku v č. 11. - Novoláním byl zemědělský inženýr. Jako praporečká lineckého pluku padl 19. října 1914 v Halici blízko města Přemysle na výšině u Krotovnice. Pochován blízko kostela krotovnického. Byl svobodný.

2. František Portyř, narozen 1888 v Belohradě. Byl to zemědělský dělník. Přesídlil se do č. 15. ve Vřesníku. Padl v r. 1915 na italské frontě; dle sdělení soudruhů byl s celým oddělením v pásově nepřátelskou minou zasypan. Zůstavil vdovu se 4 dětmi.

3. Jan Mikulka, nar. r. 1887 ve Vřesníku v č. 24.

Byl to dobrý, oblíbený občan a dbalý hospodář. - 3. páří 1915 byl na ruské frontě střelou smrtelně zraněn a v polní nemocnici zranění tomu podlehl. Odpočívá ve Starostavě v gubernii Volynské v Rusku. Zanechal vdovu se 4 dětmi.

4. ~ Jan Vágenknecht, nar. r. 1893
ve Vřesníku, č. 39. ~ Byl zemědělským dělníkem.
Odveden byl za války a pro vyjívku poslán
na ruskou frontu, kdež v krátkém čase
padl, zasažen ruskou střelou v r. 1915.

5. ~ Václav Vágenknecht, bratr předešlé-
ho, narozen ve Vřesníku r. 1895; vyučil se
řemeslníkem pekařským. Dostal se na ruské
bojiště, kdež byl zajat. ~ Jako válečný zajatec
zemřel v táboře válečných v Moskvě
kdež jest pochován. Zemřel v r. 1915.

6. ~ Jaromír Lidek, nar. r. 1894 ve Vřes-
níku v obecním domě. Zabýval se výro-
bou skleněných perel. ~ Byl ve válce odveden
a dostal se na ruskou frontu do Kaspar.
Tam onemocněl tuberkulózou plic a když
na něm bylo zjevné, že života má na malé,
poslední pláči, kde v několika dnech zemřel v
r. 1916 a pochován jest na Bysičkách.

7. Antonín Kulhánek, nar. v r.
1872 ve Vřesníku, v č. 31., jehož byl
pokročilý majitelem. Byl severským mistrem.
Byl to člověk velmi nábožný, symbolem bystrou
pomoci a za svého života mnoho přičinil.
Byl odveden v r. 1915 a namířoval do Moskvy.

Tam dán byl do vojenské nemocnice, protože již z domova šel značně churavý. V nemocnici v jinoru 1916 zemřel. Byl převezen do podné obce a na Bysičkách pochován.

8. - Jan Novotný, narozen v r. 1895 v č. 1. ve Vřesníku. Byl to absolvovaný obchodní akademik. Byl ve válce odveden a pro výcvik jako jednorocím dobrovolník ošl se v Štětíně. Tam za značné nepohody a strádání onemocněl tuberkulózou.

Byl léčen po různých nemocnicích, až konečně dostal se do nemocnice v Novém Bydčově, kde v r. 1916 zemřel.

Byl převezen do svého domova a pochován na hřbitově bělohradském vedle svého bratra Františka.

9. - František Nalévka, polní synek, narozený r. 1895 ve Vřesníku, v č. 6.

Byl odveden ve válce a pro výcvik přišl se na italském bojišti. O vánoci v r. 1917 byl se svým oddělením v pátko nepřítelstvem střelou 27. kalibru zasažen.

10. - Jan Kout, narozen r. 1892 v č. 22. ve Vřesníku.

Byl desátem. Byl na frontě v Rumunsku, kde se účastnil se bojů, v nichž asi - neznámo kde - padl. O jeho smrti nedošla žádná zpráva.

Čest a věčná paměť budíž těmto
obětem války!

K uctění památky těchto mrtvých postaven
při hasičského sboru zápisného památníku.

Památník
mrtvým.

Slavnost odhalení památníku
konala se 27. května 1923.

O mnohých vojácích se dlouho nevědělo,
jsou-li živi nebo mrtvi. Až po čase při-
šla od nich zpráva ze zajetí.

Ze zajatců slovanských, zvláště
Lechů a Slováků počaly se ve státech,
které válčily s Rakouskem a Německem,
tvoriti legie. Legionáři chtěli dohodu
pomáhati proti nenáviděným ústředním
mocnostem - Rakousku a Německu.

Ke počátku neměly dohodové státy
důvěry v takovou pomoc. Nevěřily, že by
se našli lidé, kteří by šli s nimi do boje
proti vlastním. Neznaly poměrů národnostních
v říši rakouské. Ale když se přesvědčily
o dobrém úmyslu a o statečnosti bojujících
legionářů, uznaly je za své věrné spojence.

A z naší obce vstoupili některé
zajatci do legií.

Ruským legionářem stal se Alois Kodym,
francouzským Antonín Špür a italickými Legionáři.
Josef Sládek a Josef Honěnourek.

Také Jan Vágenknecht, rodem z č. 34.
vstoupil do legií ruských.

Den
28. října 1918.
"den svobody."

Konečně po dlouhé době strastí a běd
přišla 28. října 1918 radostná zpráva o státním
převratu, o rozpadu říše Habsburků a jejich
kapitulaci a o naší svobodě a samostatnosti.

Na mnohých místech naší osvobozené
vlasti, zvláště ve městech konaly se na památku
té události slavnosti, hudba hrála, řečnilo se,
lidé se radostí objímali, strhávaly se říšské
znaky, shazovaly se německé fičky a památkovaly
německé nápisy, podobizny Habsburků smáčeny
na hranici a spáleny a pod.

Ale u nás, v malé tiché dědině
odbyl se převrat zcela klidně bez všech oká-
zlostí.

Starý byl rád, že je válce konec a
že jsme dosáhli národní a politické samostatnosti.
a v tichu se těšil na lepší časy, které byly
k očekávání.

Nenastalo také žádné zvláštní politické
rozmístvení v obci po převratu.

Volby do obce a sborů zákonodárných rykonány
normálním způsobem.

Život v obci přešel po válce
brzy do svých obvyklých kolejí.

Po válce byl úplně vykácen nedospělý les Dubovec, rozkládající se na pápad od obce a patřící k velkostatku miletinskému.

Vykácení
Dubovce.

Byly tam samé borovice asi 50 let staré.

Po válce stihla smrkové lesy v celém zdejšího okolí velká pohroma.

Pohroma
lesů.

Prohnal se v nich škodlivý hmyz, zvaný mniška; housenky tohoto škůdce ožíraly jehličí na stromech a krásné lesy potom zhy-
nuly.

Smutný byl pohled na zničené lesy, které dříve naši krajinu tak zdobily a činily ji krásnou.

Na porážení lesů pracovali na mnoze cizí dělníci, jako Ukrajinci,

Rusové z Podkarpatské Rusi a jiní.

Dříve odváželo se vlaky do císařských

Brzy po válce pořídila obec nový zvonek; při jeho zavěšování konána v obci průměrná slavnost.

Nový
zvonek.

V r. 1923 nově natřen kříž před školou.

Téhož roku usneseno, aby posvícení se zdejší obci slavilo se čtvrtou nedělí v měsíci říjnu. Dříve slavilo se posvícení kolem sv. páru, v době pilných polních prací.

Změna
slavení
posvícení.